
Conclusions del grup de treball Sociologia de la Vellesa

El fenomen de l'envelliment de la població té unes conseqüències, a mitjà i a llarg termini, de gran abast. Paradoxalment, això no es reflecteix amb tot l'interès que seria lògic en el tractament multidisciplinari del fenomen des de les ciències socials.

També, des de la sociologia, constatem mancances en l'abordatge de l'envelliment des de les perspectives clàssiques sociològiques: família, treball, gènere, polítiques socials... Considerem que l'«estigmatització» de la vellesa té efectes sobre tota la població i, també, sobre els mateixos professionals i científics socials. *Es continua veient la vellesa com a problemàtica*, la qual cosa reforça els mecanismes de desigualtat social de tot el col·lectiu.

Així doncs, aquesta percepció consolida que l'envelliment sigui tractat gairebé de forma exclusiva des del vessant assistencial.

En les comunicacions del grup de treball Sociologia de la Vellesa, així com en el debat, s'han tractat exemples concrets de desigualtats socials existents de la gent gran en la xarxa familiar i en la institucional.

S'ha arribat també a l'acord de constituir un grup de treball estable sobre la vellesa a la seu del Col·legi de Llicenciats i Doctors en Ciència Política i Sociologia entorn a les línies de treball següents:

1. Reflexió sobre els indicadors socials d'envelliment
2. Definicions conceptuals
3. Dimensions implicades:
  - Gènere
  - Treball-jubilació
  - Família
  - Classe-estatus
  - Consum
  - Oci
  - Capital humà

Família i desigualtats socials

Quant a les desigualtats socials, se'n poden destacar tres blocs de conclusions:

1. En relació amb les ruptures conjugals *in crescendo* i la reconstrucció dels espais de vida, s'ha mostrat l'existència de condicionants de base socioeconòmica, entre d'altres, que condicionen diferents graus de possibilitat perquè les persones puguin decidir una ruptura d'unió quan la relació ha deixat de ser satisfactòria.

2. En relació amb les polítiques familiars i l'estructura social, s'ha mostrat que les famílies, a Espanya i a Catalunya, estan assumint uns costos molt elevats (en recursos personals, monetaris, temporals...) en l'assistència d'infants, de joves i de familiars dependents. Donada la manca de recursos públics, les famílies estan mostrant indicis de col·lapse dels seus recursos, de manera que es fa més evident la necessitat d'intervenció pública —més Estat del benestar dirigit a les noves necessitats demogràfiques i familiars.

Les tendències a Europa mostren l'aplicació:

— de *polítiques de refamiliarització*, que potencien el paper de les familiars (les dues) com a mediadores per a reduir la despesa pública.

— de *polítiques mercantilitzadores*, afavorint la compra de serveis en el mercat.

Aquestes tendències, també visibles a Espanya i a Catalunya —on ja el «familisme» és molt important—, poden tenir efectes d'increment de les:

— *desigualtats socials* (famílies que poden comprar serveis, o no), però també un increment de les...

— *desigualtats de gènere* (les dones són predisposades a retornar a la llar) i, en última instància, increment de...

— *desigualtats entre les dones per raó de classe i d'ètnia* (les dones immigrades fan les feines domesticofamiliars més feixugues).

3. El «familisme» com a refugi dels ciutadans i de les ciutadanes és una trampa, que no permet o no facilita el desenvolupament dels drets i de les responsabilitats de la ciutadania.